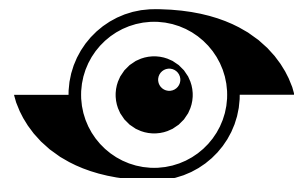

Ögonsjuksköterska

–ett yrke fyllt av möjligheter!

RIKSFÖRENINGEN FÖR ÖGONSJUKVÅRD

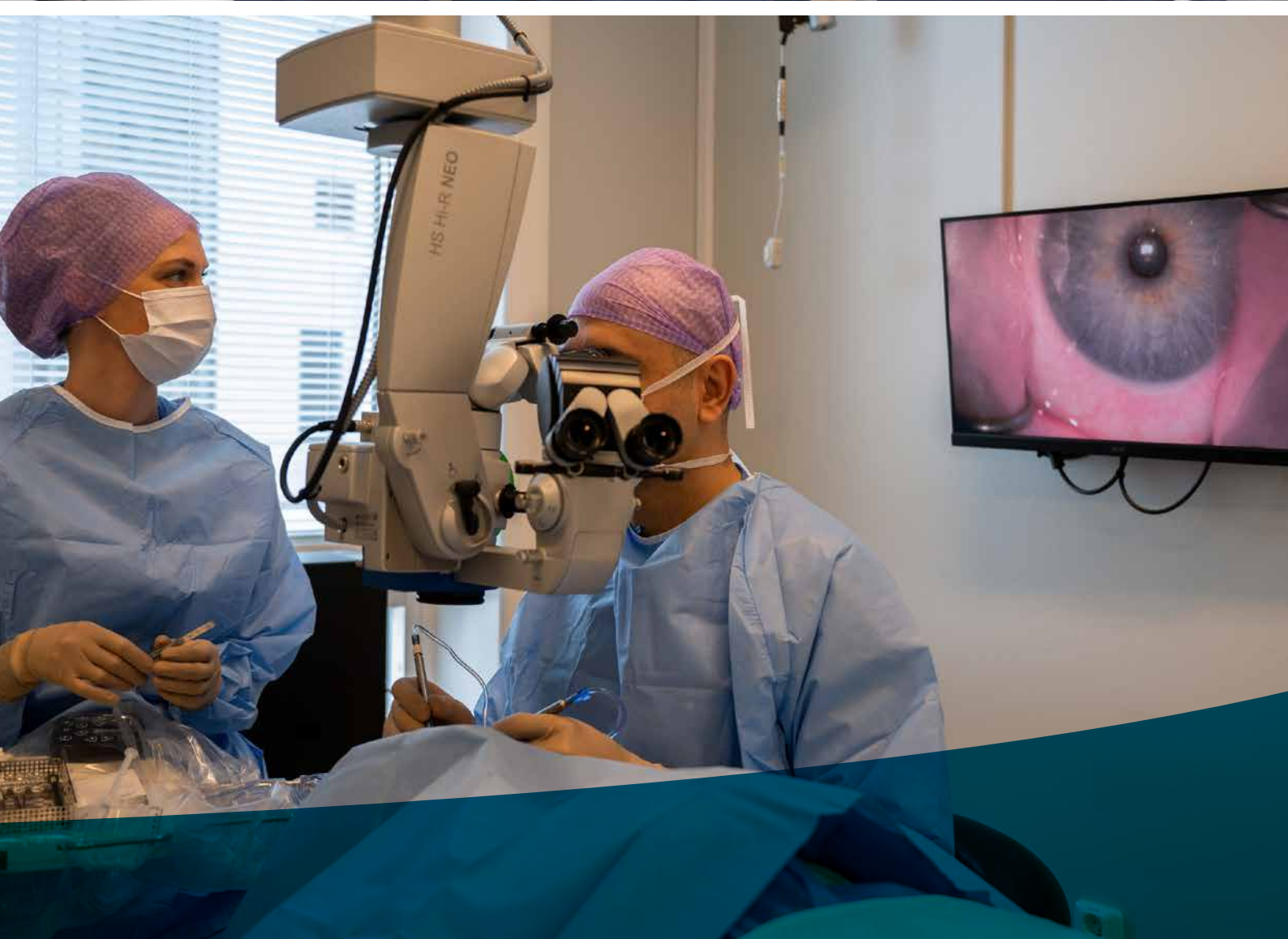
Ett nätverk för ögonsjuksköterskor

Riksföreningen för Ögonsjukvård är en förening för ögonsjuksköterskor, oftalmologassistenter, ortoptister, synpedagoger och sjuksköterskor verksamma inom ögonsjukvård. Vår vision är att vara ett nätverk för ögonsjuksköterskor med fokus på att vidareutveckla kompetensen inom vårt yrke. Genom att samverka och utbyta erfarenheter kan vi bli ännu bättre, vilket i slutändan innebär en stor patientnytta. Nätverket är också viktigt ur en social synvinkel, där stödet mellan medlemmarna skapar en stark gemenskap.

VÅR ORGANISATION

Riksföreningen är en ideell organisation som till stor del finansieras av medlemsavgifter. Riksföreningen arbetar självständigt, men i samarbete med Vårdförbundet och SSF (Svensk sjuksköterskeförening). Vårdförbundet ansvarar för de rent fackliga frågorna medan yrkesföreningen bevakar det yrkesspecifika inom ögonsjukvården. SSF företräder professionens kunskapsområde med syfte att främja forskning, utveckling och utbildning inom vård och omsorg. Styrelsen bestående av nio ledamöter ansvarar för verksamheten.

Länsombuden (riksföreningens representanter i varje region) svarar för kontakten mellan medlemmarna och styrelsen. Som länsombud är man länken mellan medlemmarna och styrelsen.

Ögonsjuksköterska – ett framtidssyrke i ständig utveckling!

Ögonsjuksköterska är ett spännande yrke som kombinerar det bästa från två världar. Dels får du möjlighet att jobba med människor, dels får du chansen att arbeta med avancerad teknik som hela tiden driver utvecklingen framåt. Som ögonsjuksköterska blir du aldrig fullärd, det lovar vi dig!

Som ögonsjuksköterska har du också en varierande arbetsdag. Arbetet är självständigt och fritt, samtidigt som du också ingår som en del av ett större team. Du kan både arbeta på mottagning och på operationsavdelning, vilket ger en skön omväxling. Även arbetstiderna för en ögonsjuksköterska är bra, då arbetet ofta bedrivs måndag–fredag. Så vad finns det egentligen att tveka på? Bli ögonsjuksköterska du också!

Bringing greater vision to everyone

Vi är AddVision Sweden!

Låt oss förenkla er vardag med våra produkter och lösningar.

Våra expertområden är intravitreal injektioner, kataraktkirurgi och refraktiv kirurgi.

Vi är en del av AddVision, det största paneuropeiska nätverket specialiserat på högkvalitativa oftalmologiska produkter.

www.addvision.com/se/sv • sweden@addvision.com

Kompetensbeskrivning ögonsjuksköterska

En arbetsgrupp med företrädare för Riksföreningen för Ögonsjukvård och Svensk sjuksköterskeförening har utformat en kompetensbeskrivning för ögonsjuksköterskor. Syftet med kompetensbeskrivningen är att den ska utgöra ett stöd för ögonsjuksköterskor, vårdverksamheter, beslutsfattare och lärosäten genom att förtydliga värdet och behovet av specialistsjuksköterskor med inriktning mot ögonsjukvård. Kompetensbeskrivningen innehåller sex kärnkompetenser som vi arbetar utifrån:

PERSONCENTRERAD VÅRD

Ögonsjuksköterskan ansvarar för den omvårdnad som genomförs i partnerskap med patient och närstående så att värdighet och integritet bevaras. Personcentrerad vård kännetecknas av att patient och närstående blir sedda och förstådda som unika personer med individuella behov, resurser, värderingar och förväntningar.

SAMVERKAN I TEAM

Teamarbete inom vård och omsorg har stor betydelse för patientens hälsa och upplevelse av delaktighet, men också för att gynna professionell utveckling och teammedlemmarnas hälsa. Specialistsjuksköterskan med inriktning mot ögonsjukvård ansvarar för att stödja multidisciplinär samverkan på alla nivåer av ögonsjukvården. Teamet ska komplettera varandras kompetenser för att uppnå det bästa resultatet för patienten.

Ett speciellt fokus läggs på barn- och ungdomar som drabbas av ögonsjukdom eller synnedläggning och kontakter med barnklinik, BVC och skola kan krävas.

EVIDENSBASERAD VÅRD

Ögonsjuksköterskan ansvarar för att tillämpa evidensbaserad kunskap med patienterna i fokus. Syftet är att tillförsäkra omvårdnad i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet samtidigt som hälso- och sjukvårdens resurser används så effektivt som möjligt.

SÄKER VÅRD

Ögonsjukvårdens arbetsmiljö kännetecknas ofta av flera samtidigt pågående arbetsprocesser som även har behov av att interagera med varandra. Det krävs att ögonsjuksköterskan har kunskap om ledningssystem och säkerhetsarbete. Att kunna bedöma, prioritera och triagera en persons tillstånd ställer höga krav på kompetens.

FÖRBÄTTRINGSKUNSKAP OCH KVALITETSUTVECKLING

Ögonsjuksköterskan har fördjupad kunskap om kvalitets- och förbättringsarbete och ska kunna integrera detta i omvårdnadsarbetet inom sitt specialistområde samt för att ständigt utveckla och förbättra vården.

INFORMATIK

Ögonsjuksköterskan ska kunna använda och initiera utveckling av e-hälsoverktyg och e-hälsotjänster med fokus på patientens och närståendes kunskap och behov. Detta för att svara mot kraven på patientsäkerhet, vårdkvalitet och tillgänglighet i enlighet med lagar och föreskrifter.

Bausch + Lomb, ett av världens mest kända och respekterade företag inom ögonvård, producerar och levererar ett brett utbud av ögonhälsoprodukter.

Vårt uppdrag är enkelt men kraftfullt:

Vi hjälper dig att se bättre för att leva bättre.

Gå in och läs mer om vår produktportfölj inom kirurgi, ögonsjukvård och synvård på [bausch.se](https://www.bausch.se)

BAUSCH + LOMB
See better. Live better.

Utbildning ögonsjuksköterska

ETT YRKE MED STORA VALMÖJLIGHETER!

Som ögonsjuksköterska arbetar du mycket med "de fyra stora ögonsjukdomarna" (The big four eye diseases). De är AMD (åldersrelaterad makuladegeneration), glaukom, diabetesretinopati (förändringar i näthinnan) och katarakt (grå starr). Förutom de fyra största ögonsjukdomarna finns också flertalet andra ögonsjukdomar och ovanliga tillstånd som ögonsjuksköterskan möter i sin vardag.

Ögonsjuksköterskans vardag kan innebära arbete på ögonmottagning med undersökning, bedömning och behandling med avancerad teknisk utrustning. Det ingår även arbete med förundersökningar inför ögonoperationer. Som ögonsjuksköterska kan du arbeta med fotografering av ögonbotten, inklusive kontrastfotografering. Så om du gillar teknik är ögonsjuksköterska ett yrke för dig! Ögonsjuksköterskan utför även behandling av AMD med injektion i ögats glaskropp. Gråstarroperation är Sveriges vanligaste operation och det finns möjlighet att arbeta med ögonoperationer som ögonsjuksköterska.

SÅ UTBILDAR DU DIG

En ögonsjuksköterska har i grunden en sjuksköterskeexamen om minst 180 högskolepoäng eller motsvarande. Efter sjuksköterskeexamen krävs en vidareutbildning på 60 högskolepoäng i ögonsjukvård. Inom flertalet regioner finns möjlighet att utbilda sig till ögonsjuksköterska inom tjänsten. Det finns tre universitet/högskolor i Sverige som bedriver specialistinriktningen inom oftalmologi.

Karolinska Institutet

Oftalmologi för sjuksköterskor. Uppdragsutbildning, 60 högskolepoäng, helfart.

Linnéuniversitetet, Kalmar

Specialistsjuksköterskeprogram, inriktning ögonsjukvård. 60 högskolepoäng, halvfart.

Examen: Specialistsjuksköterskeexamen med inriktning mot ögonsjukvård. Filosofie magisterexamen, huvudområde vårdvetenskap.

Högskolan i Halmstad

Specialistsjuksköterskeutbildning med inriktning ögonsjukvård – oftalmologisk omvårdnad. 60 högskolepoäng, halvfart.

Examen: Specialistsjuksköterskeexamen med inriktning mot ögonsjukvård. Filosofie magisterexamen med huvudområde omvårdnad.

Vidareutbildningar/kurser

Diabetesögonsjukvård – fotografisk diagnostik. Uppdragsutbildning, 7,5 högskolepoäng.

Ortoptist

Uppdragsutbildning på avancerad nivå – ortoptist. 60 högskolepoäng, helfart, Göteborgs universitet.

Synpedagog

Masterprogram i synpedagogik och synrehabilitering. 120 högskolepoäng, halvfart. Ett samarbete mellan Universitetet i Sørøst-Norge i Kongsberg och institutionen för pedagogik och specialpedagogik, IPS, vid Göteborgs universitet.

PREISLER
INSTRUMENT

*"You want it. We got it.
It doesn't have to be harder than that."*

Preisler Instrument
- Utrustning för svensk ögonsjukvård

BARN TILLBRINGAR I GENOMSnitt 5-7 TIMMAR DAGLIGEN FRAMFÖR EN SKÄRM*

LÄS MER

Alltför mycket skärmtid har kopplats till myopi, eller närsynthet, vilket kan påverka synen och leda till en ökad risk att utveckla allvarliga ögonsjukdomar i vuxen ålder.

MYAH från Topcon Healthcare är ett instrument som kan övervaka eventuell axiell förlängning över tid och hjälpa ögonspecialisten till rätt behandling.

*Screen time and Children. MedlinePlus. U.S. National Library of Medicine. May 17, 2019. <https://medlineplus.gov/ency/patientinstructions/000355.htm>

TOPCON SCANDINAVIA
+46 31 7109200 | info.hcs.se@topcon.com
topconhealthcare.eu/sv_SE/

TOPCON Healthcare
SEEING EYE HEALTH DIFFERENTLY

Ett medlemskap som får dig att utvecklas

Som medlem i Riksföreningen för Ögonsjukvård får du tillgång till mycket. Dels får du ta del av ett nätverk med kollegor som du kan utbyta kunskap och erfarenheter med. Dels får du delta på tema- och utbildningsdagar, där du kan lyssna på intressanta föreläsningar och har möjlighet att prova det senaste inom medicinsk teknik och farmakologi. Våra populära Ögondagar, som du som medlem får delta på till en lägre kursavgift, är tillfällen då du verkligen kan knyta kontakter och lära dig nya saker! Vi arrangerar även regionala träffar.

VEM KAN BLI MEDLEM?

- Legitimerad sjuksköterska med specialisering inom ögonsjukvård.
- Oftamologassistent.
- Ortoptist.
- Synpedagog.
- Legitimerad sjuksköterska verksam inom det verksamhetsområde där riksföreningen verkar.

ASSOCIERAD MEDLEM

Rätt till associerat medlemskap har undersköterskor, optiker, optometrister och andra professioner som vill stödja Riksföreningen för ögonsjukvårds ändamål.

Bli medlem här:

Jag har jobbat inom vården i över 30 år och började inom äldrevården. Jag utbildade mig till ögonsjuksköterska 1992 och har sedan dess jobbat inom detta yrke. Vi har många varierande arbetsuppgifter, bland annat operation, mot-tagningsarbete och telefonrådgivning. Det är bra arbetstider och inga tunga lyft. Utvecklingen inom ögonsjukvården har gått framåt och vi kan idag göra flera olika sorters undersökningar och behandlingar. Det är bra att vara medlem för att få ny information om vad som sker inom ögonsjukvården.

Cecilia Vobora

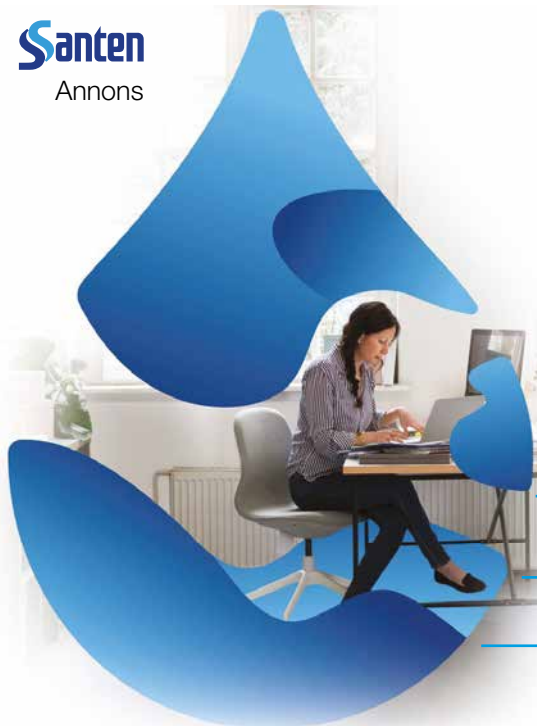

Santen
Annons

OCUTEARS HYDRO+

SMÖRJANDE ÖGONDROPPAR SOM
LINDRAR SYMPTOM VID TORRA ÖGON

- En hög koncentration av hyaluronsyra ger en **ihållande fuktgivande effekt** på ögats yta
- Högre viskositet gör att droppen stannar kvar längre på ögats yta och **ger långsiktig lindring**
- **Innehåller inget konserveringsmedel** och kan användas tillsammans med kontaktlinser
- Öppnad flaska kan användas upp till **90 dagar**

**KÖP ONLINE PÅ
APOTEA.SE**

**KÖP ONLINE PÅ
KRONANSAPOTEK.SE**

**KÖP ONLINE PÅ
DOZAPOTEK.SE**

Santen Sweden Filial
Evenemangsgatan 31A
169 79 Solna
info.se@santen.com

OCUTEA-SE-230001 / FEB 2023

Ett stipendium som utvecklar professionen

Riksföreningen för Ögonsjukvård delar årligen ut ett stipendium. Stipendiet kan sökas av dig som verkar inom ögonsjukvården och varit ordinarie medlem i föreningen i minst ett år.

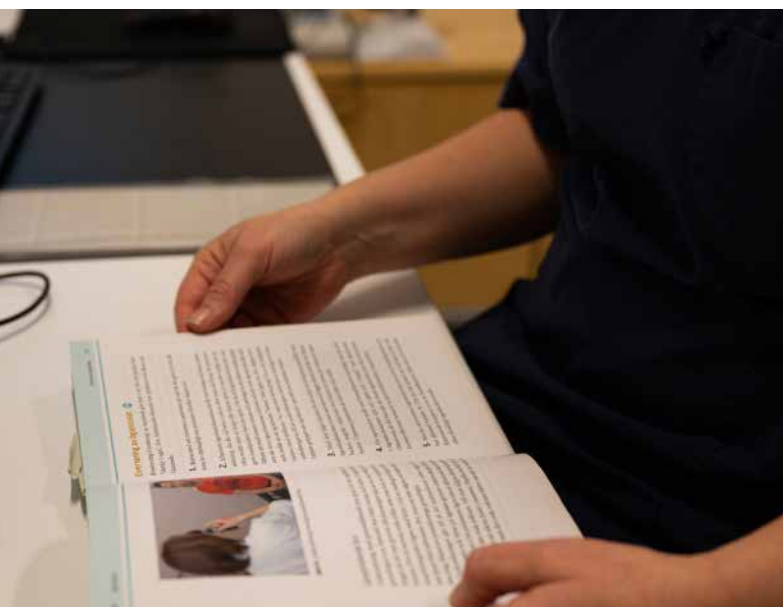
Stipendiet avser kompetensutveckling, projekt, vetenskapliga studier eller forskning. Syftet med stipendiet är att utveckla sjuksköterskans profession och yrkesfunktion inom ögonsjukvården. Stipendiet avser inte att täcka kostnader för utbildning som är studiemedelsberättigad.

Så säger två stipendiater:

Riksföreningens stipendium har bidragit till att jag fått möjlighet att fördjupa mig inom ett ämnesområde inom ögonsjukvården som jag tycker är mycket intressant, nämligen keratokonus. Jag ingår idag i en forskargrupp vid Umeå universitet under ledning av professor Anders Behndig, där vi arbetar med att optimera behandlingsmetoden corneal collagen crosslinking för bland annat denna patientgrupp.

Jeanette Beckman Rehnman

Riksföreningens stipendium gav mig möjlighet att vidareutveckla min magisteruppsats genom en populärvetenskaplig artikel i Barnbladet samt en riktlinje kring synprovning av barn.

Lisa Nilsson

DET FINNS ONÖDIGT MÅNGA SYMTOM PÅ TORRA ÖGON. SOM TUR ÄR BEHÖVER DU BARA HÅLLA REDA PÅ EN PRODUKT.

Var fjärde svensk lider av torra ögon utan att veta om det.¹ Inte så konstigt då symtomen kan vara allt från suddig syn till trötta och irriterade ögon. Men det finns ett enkelt sätt att råda bot på det:

THEALOZ® DUO

GÖR DET ENKELT VID TORRA ÖGONBESVÄR

Ref. 1. Marketresearch Dry Eyes Sweden 14 jan 2020 SIFO NAVIGARE. 2. Schmidl, Doreen et al. Tear film thickness after treatment with artificial tears in patients with moderate dry eye disease. Cornea vol. 34,4 (2015): 421-6.

Malin Wixner, 47, har haft den sällsynta ögonsjukdomen Lebers hereditära optikusneuropati (LHON) i 20 år. Endast kvinnor för anlaget vidare till sina barn, samtidigt som det är mycket vanligare att män utvecklar symtom på sjukdomen. Varför det förhåller sig så är inte helt klarlagt, men östrogen tros kunna ha en skyddande effekt. Malin är därför en av få kvinnor i landet som har LHON.

Första gången Malin märkte symtom på sjukdomen var när hon sminkade sig hos en väninna, då 27 år gammal.

– Det började på ena ögat och när jag blundade med det friska ögat såg jag knappt något. Jag blev självklart orolig och gick till en optiker som direkt skickade mig till ögonmottagningen. Jag är tacksam att han var så tydlig med att jag behövde få ögonen undersökta på en gång.

Exempel på synnedläggning i det centrala synfältet vid LHON

CENTRALA SEENDET FÖRSVANN SNABBT

Eftersom LHON är en sällsynt ögonsjukdom tog det lite tid innan Malin fick diagnos. Man började med att utesluta borreli, MS och hjärntumör. Efter fyra månader förstod man att det kan röra sig om LHON och Malin remitterades till en specialist i Lund som bekräftade diagnosen. Malin tappade sitt centrala seende på någon månad, vilket är utmärkande för sjukdomen. Ungefär nio månader efter symtomen på första ögat påverkades sedan det andra.

– Jag visste att det skulle ske och var förberedd – men ändå inte. Jag levde nog lite på hoppet så det blev jobbigt i alla fall. Jag visste inte hur mycket av min syn som skulle gå förlorad och hur mitt framtida liv skulle bli.

FORSKNINGEN GÅR FRAMÅT

Malin är gift med Johan och tillsammans har de en 13-årig son. Familjen har också en fyraårig lagotto romagnolo som tar ut alla på fina promenader. Rektorn på skolan som Malin jobbade på var stöttande genom den tuffa tiden och genom arbetsgivaren fick hon psykologstöd. Malin arbetar idag som speciallärare för mindre grupper i mellanstadiet. Hon beskriver sig som synskadad men med visst seende kvar.

– Jag ser väldigt suddigt rakt fram men kan se i periferin. När mina elever frågar mig så brukar jag förklara det som en dimmig höstdag, ju närmare jag kommer ju bättre ser jag.

Malin önskar verkligen att alla som träffar en patient med försämrat centralseende ska tänka LHON så att tiden till diagnos blir så kort som möjlig.

– För mig som fick sjukdomen för 20 år sedan var det inte så mycket att göra, men forskningen går framåt och det är viktigt med snabb diagnos.

Vill du veta mer om LHON?
Besök webbplatsen LHONaware.se

”Jag gick från perfekt syn till blind på tre veckor”

Förloppet när Saska Becker, 46, drabbades av LHON för snart två år sedan var snabbt. Och ovanligt nog utvecklades sjukdomen på båda ögonen samtidigt – oftast börjar det med ett öga följt efter en tid av det andra.

– Jag märkte att jag plötsligt började se suddigt och tänkte att jag drabbats av ålderssynthet, jag hade ju åldern för det. Testade läsglasögon i en butik men det gjorde ingen skillnad på synen. Det var kort efter när jag skulle jobba och inte kunde se vad som fanns på datorskärmen som jag åkte till Karolinska sjukhusets akutmottagning. Det var otroligt skrämmande, berättar Saska.

Tiden som följde var kaotisk. Saska hamnade snabbt på rätt ställe – S:t Eriks Ögonsjukhus. Läkaren där fick tidigt misstanke om LHON men parallellt i väntan på provsvar genomgick Saska magnetröntgen för att utesluta hjärntumör. Han bytte också ut blodplasman utifall att det skulle finnas något sjukdomsframkallande ämne i blodet som låg bakom den snabba synförlusten.

– Jag kommer så väl ihåg känslan jag hade där på britsen med kanyl i armen. Jag kunde inte se vad som hände runt omkring mig – allt kändes surrealistiskt och jag visste inte var jag befann mig i världen.

FÖR INTE SJUKDOMEN VIDARE

Två veckor efter att Saska tog sig till akuten kom svaret på provet som bekräftade läkarens misstanke – Saska hade utvecklat den sällsynta sjukdomen LHON, en sjukdom som bortåt 200 personer i landet förmodas ha. Den typ av anlag som Saska har förs alltid vidare av modern, hans två bröder är därför också bärare. Alla som har anlaget utvecklar dock inte sjukdomen. Trots att LHON är ärftligt har Saskas unga tonårsdotter inte fått anlaget och kan därmed inte drabbas.

– Mitt i bedrövelsen var det glädjande att få veta att jag som man inte kan föra sjukdomen vidare varken till min dotter eller senare i släktledet. I och med att jag bara har bröder tar sjukdomen slut efter oss.

När Saska fick diagnosen gick tankarna direkt till dottern – hur skulle han kunna ta hand om henne och hemmet?

– Jag försökte att agera som att det inte var världens under-

”Plötsligt såg jag suddigt”

gång och det speglade kanske hennes reaktion. Hon anpassade sig snabbt och vi fick det att fungera bra hemma. Nu är hon mina ögon och säger till när köttbullarna har bra färg och om jag inte dammsugit ordentligt.

BELLA – NY FAMILJEMEDLEM

Kort efter att Saska fick diagnosen blev han kontaktad av en kurator som omgående tog tag i allt det praktiska.

– Hon var fantastisk. Såg till att jag fick färdtjänst och aktiverade synpedagoger som ordnade med hjälpmedel. Mycket hände på kort tid och det praktiska hjälpte mig nog att hålla livet-är-över-känslan på håll. Kuratorn fick mig att förstå att det fanns en väg framåt. Psykologstöd är pusselbiten som saknas, det har jag efterfrågat många gånger men dessvärre inte fått – trots det krisartade i att på några veckor gå från perfekt syn till blind.

Nu har familjen utökats med det bästa hjälpmedlet av alla – labradoren Bella, 2,5 år. Saska och Bella håller på att lära känna varann och tränar tillsammans både hemma och på de dagliga långa promenaderna.

– Jag tycker verkligen om att promenera men med käpp har det gått irriterande långsamt. Nu ser jag fram emot att med Bellas hjälp få lite tempo i stegen igen.

SNABB, SMÄRTFRI, CENTRAL SYNFÖRLUST – KAN DET VARA LEBERS HEREDITÄRA OPTIKUSNEUROPATI, LHON?

- Det är en ovanlig, ärftlig ögonsjukdom
- I Norden beräknas 1 av 50 000 individer ha sjukdomen
- Orsakas i de flesta fall av en förändring (mutation) i mitokondriens eget DNA. Dessa mutationer nedärvs endast via äggcellen från modern. Det finns även en variant med så kallad autosomal recessiv nedärvning orsakad av en mutation i nukleärt DNA. Hos dessa fall är båda föräldrarna bärare av en muterad gen.
- Nervceller bakom ögat som leder synimpulser från ögat till hjärnans synbanor drabbas.
- Leder till synnedsättning i centrala synfältet vanligtvis utan smärta. De flesta har en varierande grad av bevarat perifert seende.
- Symtomdebut sker ofta mellan 15 och 35 års ålder, men kan inträffa i alla åldrar.
- Vanligare bland män än kvinnor.
- Oftast drabbas det ena ögat först följt av det andra inom veckor till månader.
- Diagnosen baseras på kliniska fynd och bekräftas via gentest.
- Tidig diagnos och behandling är viktigt.

VÅR STYRELSE

Ordförande

Susanne Albrecht, Karlskrona
susanne.albrecht@regionblekinge.se

Vice ordförande (medlemsregistret)

Lina Tholén, Falun
lina.tholen@regiondalarna.se

Kassör

Eva Linder, Kungsbacka/Varberg
eva.linder@regionhalland.se

Sekreterare

Shilan Atroushi, Malmö
shilan.atroushi@skane.se

Sociala medier

Anna Mangare, Stockholm
anna.mangare@cario.se

Hemsidesansvarig

Karin Persson, Karlstad
karin.persson@regionvarmland.se

Länsombudsansvarig

Veronika Fälth
veronika.falt@regionhalland.se

Utbildning

Anna-Carin Jacobson, Stockholm
anna-carin.jacobsson@regionstockholm.se

Wiebke Thim, Malmö
wiebke.thim@skane.se

RIKSFÖRENINGEN FÖR ÖGONSJUKVÅRD

Riksföreningen för Ögonsjukvård

www.swenurse.se/rfogn
Besök gärna vår hemsida:

Följ oss på Sociala medier:

Riksföreningen för Ögonsjukvård

Vi vill tacka Cario Globen Ögonklinik och Region Värmland där en del av bilderna i broschyren är tagna.

Användarvänlig, snabb och effektiv!

Tristel Tristel Duo OPH är klordioxid i skumform designat specifikt för höggradig desinfektion av medicinteknisk utrustning som används inom oftalmologi.

Höggradig
desinfektion
med Tristel!

Tristel Duo är effektiv, snabb och enkel att använda och mer kompatibel än alternativa desinfektionsmedel såsom natriumhypoklorit, aldehyder, perättiksyra eller alkohol.

- 1) Fördela två alikvoter Tristel Duo OPH på en torr duk eller direkt på pelotten
- 2) Fördela skummet över hela ytan på linsen, se till att alla ytor blir täckta, gnugga ej
- 3) Låt ytan torka för att säkra en kontaktid på 30 sekunder
- 4) Skölj av linsen i vatten av lämplig kvalitet

medilens nordic

medilensnordic.com | Kontakta Ann-Louise Börllin
+46 (0)70 509 10 64, ann-louise.borllin@medilensnordic.com